

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí: odborníci varují před odloženým koncem kojeneckých ústavů a žádají zlepšit financování

- Odborníci zpochybňují potřebu oddálení konce kojeneckých ústavů pro děti do 3 let
- Plánované navýšení příspěvku na výkon pěstounské péče je nedostatečné – částky nereflektují potřeby rodin ani razantně rostoucí náklady

Praha, 12. dubna 2023 – Asociace Dítě a Rodina, největší sdružení svého druhu v České republice, zahrnující 76 organizací věnujících se péči o ohrožené děti, zaslala předsedům vládních stran v otevřeném dopise připomínky k novele zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

Z řady připomínek, které odborníci na péči o ohrožené děti v rámci připomínkového řízení poslali, je důležité vyzdvihnout několik nejvíce sporných bodů.

1. Oddálení konce umístování dětí do 3 let do ústavních zařízení

Termín pro ukončení umístování nejmenších dětí do dětských domovů pro děti do 3 let věku (zkráceně DD3) byl v roce 2021 stanoven novelou zákona na 31. 12. 2024. Nynější návrh pracuje s variantou prodloužit služby těchto zařízení pro již přijaté děti do 31. 12. 2026. **Návrh je neopodstatněný**, protože **počet dětí do 3 let zde významně klesá**, viz analýza [zde](#). Ušetřené prostředky za chod těchto zařízení je naopak vhodné využít k podpoře ohrožených dětí, aby vůbec z rodin nemusely odcházet, a na podporu rozvoje náhradní rodinné péče.

„Prodlužování existence kojeneckých ústavů považujeme za zbytečné. Na počátku roku 2022 bylo v ústavní péči 138 dětí, což je o 303 méně než v roce 2018. Počet dětí se snížil o 69 %. Nepotvrdily se tak argumenty zastánců ústavů, že děti není kam umístovat, a dříve schválený konec v roce 2024 je dostatečný,“ říká **Marie Oktábcová, místopředsdkyně Asociace Dítě a Rodina a ředitelka Nadace J&T**.

2. Nedostatečné navýšení příspěvku na výkon pěstounské péče

Navrhované navýšení příspěvku na výkon pěstounské péče je nedostačující, protože prostředky neodpovídají reálným nákladům. Dle analýzy Čerpání příspěvku na výkon pěstounské péče z roku 2019 (Amalthea, Prevent 99, 2019, v el. podobě [zde](#)) vycházela nákladovost na jednu rodinu na 76 000 Kč. Po zohlednění výše inflace vč. roku 2022 navrhujeme navýšení **na 92 400 Kč ročně u dlouhodobých pěstounů a 98 400 Kč u přechodných**. Novela však nyní počítá jen s 66 000 Kč, resp. 72 000 Kč. Z této částky je přitom třeba hradit jak **specializovanou péči o traumatizované děti, tak i mzdy sociálních pracovníků**, kteří zajišťují potřeby náhradních rodin v celé šíři – rozsah těchto služeb navíc definuje zákon. Důsledkem nízkých mezd dochází k fluktuaci sociálních pracovníků a ztrátě nabytých zkušeností z praxe.

„Péče o ohrožené děti přitom vyžaduje vysoké kompetence a zkušenost. Pro traumatizované děti je žádoucí dlouhodobost navázaných vztahů s pracovníkem, protože ztráta vztahů je bohužel provází opakovaně a má

na ně zásadně negativní vliv,“ vysvětluje **David Svoboda, předseda Asociace Dítě a Rodina, ředitel a terapeut organizace Amalthea.**

Činností doprovázejících organizací dochází k významné úspoře státních výdajů, které by musely být jinak vynaloženy v případě umístění dítěte do dlouhodobé ústavní péče (pěstounská péče 20 805 Kč versus ústavní péče 59 409 Kč na dítě za měsíc; zdroj Macela, 2022). **Je tedy v zájmu péče o ohrožené děti i v zájmu státního rozpočtu tyto služby udržet a podporovat.**

V praxi se také ukazuje, že činnost doprovázejících organizací předchází předčasnému ukončení pěstounské péče. Z 8 % předčasně ukončených náhradních rodinných péčí, které byly uváděny před rokem 2013, kdy byl zaveden systém doprovázení, klesl tento podíl na cca 1 % (zdroj: Analýza stávajícího systému posuzování žadatelů o náhradní rodinnou péči v ČR, MPSV, 2017).

Že je sociálně-právní ochrana dětí dlouhodobě opomíjenou oblastí, dokládá i fakt, že státní rozpočet na sociální služby se mezi lety 2013 a 2022 více než ztrojnásobil (6,5 mld. Kč v 2013 vs. 23,6 mld. Kč bez mimořádné dotace v 2022). Rovněž téměř dvojnásobné tarifní navýšení platů a mezd pracovníků v sociálních službách **se nedotklo zaměstnanců v sociálně-právní ochraně dětí, ti jsou překvapivě opomíjeni.**

Kontakt:

Michael Kudela (tiskový servis)

Tel.: +420 777 663 118

e-mail: michael.kudela@дитеarodina.cz

Iveta Dvořáková (tajemnice)

Tel.: +420 604 263 911

e-mail: iveta.dvorakova@дитеarodina.cz

Tiskové zprávy k tématu ochrany ohrožených dětí najdete na: <https://дитеarodina.cz/pro-media/>

Asociace Dítě a Rodina, z. s., je sdružením 76 organizací z oblasti péče o ohrožené děti. Svými aktivitami naplňují přání, aby každé dítě mohlo vyrůstat v rodinném prostředí. Pomáhají především dětem, které se ocitly v obtížné situaci. Asociace sdružuje např. organizace Nadace Sirius, Nadace J&T, Amalthea, Centrum pro dítě a rodinu Valika, Dům tří přání, SOS dětské vesničky, Středisko náhradní rodinné péče a další instituce spolupracující s dětskými domovy a centry pro pěstounskou a rodinnou péči.

Příloha: Otevřený dopis předsedkyni/předsedům vládních stran